

Pääkirjoitus
Maija Parviainen

Sukututkijassa pitää olla salapoliisin vikaa

Sukututkija toimii monella tavalla samoin kuin television sarjafilmeistä tutut salapoliisit. Molemmat jäljittävät henkilöitä ja heidän tekojaan. Työmenetelminä molemmat käyttävät asiakirjojen penkomista arkistoista, muiden dokumenttien etsimistä ja silminnäköiden haastatteluja. Molemmat lukevat vanhoja kirjeitä ja käyvät läpi sanomalehtien vuosikertoja kiinnostavilta ajanjaksoilta. Suurennuslasia tarvitaan molemmissa hommissa, ja dna-tutkimuksia voidaan käyttää. Sormenjälkiä en tosin tiedä kenenkään sukututkijan käyttäneen hyväkseen. Erona on pääasiassa se, että tv-sarjoissa yleensä etsitään elossa olevaa henkilöä, sukututkija taas jäljittää edesmenneitä sukupolvia. Molemmille töille on yhteistä pienten tiedonmurusten yhdistely ja tietolähteiden luotettavuuden arviointi.

Sukututkijan etsinnöissä painottuvat arkistolähteet, kun filmien dekkarit taas kiertävät ahkerasti haastattelemassa epäillyn naapureita ja työtovereita.

Siinä sukututkijan kannattaisikin ottaa oppia etsivistä, että 1900-luvun sukulaisten tuttavapiiriä saattaa vielä olla haastattelukunnossa. Naapureilla, koulutovereilla, työtovereilla, lähikaupan myyjillä, harrastustuttavilla ja muilla lähipiirin ihmisillä olisi ehkä uudenlaisia näkökulmia tutkittavaan henkilöön. Toki tällaisten ihmisten löytämisessä voi olla suuria vaikeuksia.

Harva sukututkija on koulutukseltaan historioitsija, ja tutkimiseen tuo oman lisänsä perehtyminen historian tapahtumiin ja sanastoon. Tuon tuostakin tulee eteen tuntemattomia termejä tai muuten vain sanoja, joiden merkityksestä sukututkijalla on epämääräinen käsitys. Joskus tuttu sana ei millään osu asiayhteyteen vaan tuntuisi kuuluvan ihan väärään sanaluokkaan. Teksti voi näyttää siltä, että 'hulmahti' ei olekaan verbimuoto, 'karppi' ei ole kala tai 'leuhka' ei tunnu sopivan ihmisen ominaisuudeksi.

Uudeksi apuvälineeksi on yhdistyksemme julkaissut maanmainion teoksen **Sukututkija suomen kielen sanaviidakossa**. Sanaston pohjatietoja on kerätty yhdistyksen jäseniltä, mutta kirjan toimituskunta on kerännyt **Eeva Hasusen** ja **Liisa Hautasen** johdolla mahtavan määrän lisää sanoja ja selityksiä. Sitä suurempi arvo työlle pitää antaa, kun samanaikaisesti Eeva on vetänyt Kuulutko Sukuuni - tapahtuman valmisteluja.